

Kemisk APV og risikovurdering i praksis

Arbejdsmiljø

juni 2020

Den 1. juli 2019 bortfaldt kravet om en skriftlig arbejdspladsbrugsanvisning (APB) for farlige stoffer og blev erstattet af kravet om en kemisk arbejdspladsvurdering (APV), hvor der er øget fokus på risikovurdering og instruktion. Men hvad betyder det i praksis og hvordan udarbejder man en kemisk APV?

En kemisk risikovurdering indeholder en beskrivelse af, hvordan i konkret arbejder med det farlige stof og vurdering af, om der er særlige forhold ved arbejdet, som I skal være opmærksomme på. Som udgangspunkt skal I foretage en vurdering af:

1. Farlige egenskaber
2. Omstændigheder ved arbejdet
3. Forebyggende foranstaltninger

Hvis der under vurderingen findes forhold, der ikke er i orden fx manglende personlige værnemidler eller manglende udluftning, overføres problemet til den almindelige APV's handlingsplan med henblik på at finde en løsning.

Eksempel på processer, der kræver risikovurdering er fx påfyldning af diesel/benzin, udbringning af pesticider, skifte olie, svejse. Vær opmærksom på, at kravet om kemisk APV også omhandler arbejdsprocesser, der udleder farlige stoffer fx når man svejser.

Risikovurdering

Når I skal vurdere, om der er risiko for at blive udsat for farlige kemiske stoffer og materialer, kan I tage udgangspunkt i disse spørgsmål:

	Risiko?	Handling
1.	Hvilke farlige stoffer og materialer findes på jeres arbejdsplads?	Lav en liste over stofferne
2.	Indhent sikkerhedsdatablade for alle kemikalierne	Alle medarbejdere skal have adgang til sikkerhedsdatablade enten elektronisk eller i en mappe.
3.	Hvilke sundheds- og sikkerhedsrisici er der ved at bruge de farlige stoffer?	Se på farepiktogrammer og risikosætninger i sikkerhedsdatabladene
4.	Hvordan kan medarbejderne blive udsat for de farlige stoffer og materialer?	Vurdér arbejdsprocessen – se skema!

Hvornår er det farligt?

Til hjælp for at afgøre om noget er lidt eller meget farligt kan anvendes en risikomatrix, se næste side. Sandsynlighed beskriver hvor sandsynligt det er, at en risiko opstår og farligheden hvor farligt det er.

Eksempel: Som udgangspunkt er diesel farligt, hvis man kommer til at indånde dampene eller få det på huden. For at nedsætte risikoen ved tankning kan man fx flytte tanken udenfor, hvis det er muligt og anvende handsker, som nedsætter risikoen for at få det på hænderne og huden.

Brug skemaet til at vurdere hvor farligt arbejdsprocesserne er og noter hvilke resultater I kommer frem til.

Kemisk APV og risikovurdering i praksis

Arbejdsmiljø

juni 2020

	Mindre farlig	Farlig	Meget farlig
Meget sandsynlig	Moderate risiko	Væsentlig risiko	Stor risiko
Sandsynligt	Mindre risiko	Moderate risiko	Væsentlig risiko
Usandsynligt	Lille risiko	Mindre risiko	Moderate risiko

Når den kemiske risikovurdering er gennemført, skal vurderingen have en form og et indhold, som både kan bruges i virksomhedens forebyggende arbejdsmiljøarbejde og når der skal ske oplæring og instruktion af ansatte eller frivillige.

Den kemiske risikovurdering skal altid være skriftlig og tilgængelig for de ansatte. Virksomheden bestemmer selv, hvordan risikovurderingen skal se ud, og hvordan man gør den tilgængelig for de ansatte.

Forebyggelse

Næste skridt er en vurdering af, hvordan I enten helt kan fjerne eller kan beskytte medarbejderne mod at blive udsat for farlige stoffer og materialer. Husk, at anvendelse af personlige værnemidler, er den sidste mulighed, der vælges. Det er meget bedre at anvende andre løsninger først.

STOP-princippet

Det kan være hensigtsmæssigt at anvende

(S) Substitution: Kan stoffet i anvender byttes til et mindre farligt stof?

(T) Tekniske foranstaltninger: Skal der fx etableres udsugning?

(O) Organisatoriske foranstaltninger: Kan påfyldning af diesel fx ske udenfor, så man ikke bliver udsat for dieselos?

(P) Personlige værnemidler: Hvis det ikke er muligt at finde andre løsninger eller er et krav.

Oplæring og instruktion

Der er i den nye lovgivning også kommet skærpede krav til oplæring og instruktion, hvilket betyder, at ansatte skal oplæres og instrueres i det arbejde, de forventes at udføre herunder:

- hvordan arbejdet skal udføres
- hvilke sikkerhedsforanstaltninger, skal anvendes
- hvordan skal fx åndedrætsværn og handsker bruges, aftages, opbevares og rengøres korrekt.

Kemisk APV og risikovurdering i praksis

Arbejds miljø

juni 2020

Arbejdsgiveren fører løbende tilsyn med, at oplæringen og instruktionen er tilstrækkelig og følges:

- bruger de ansatte de anviste sikkerhedsforanstaltninger?
- håndteres personlige værnemidler korrekt? – hvis ikke, hvorfor?

Hvis kontrollen viser, at arbejdet ikke kan udføres sikkerhedsmæssigt og sundhedsmæssigt fuldt forsvarligt, gentages risikovurderingen, og de nødvendige tilpasninger foretages. Herefter gentages oplæringen og instruktionen jævnligt.

Se mere her: <https://at.dk/regler/at-vejledninger/arbejde-stoffer-materialer-c-1-3/>